

Silmiä avaava teos moraalien ongelmista

Fjodor Dostojevskin romaani *Rikos ja Rangaistus* (1866) kertoo nuoren venäläismiehen tekemästä kaksoismurhasta. Romaani kuvaa vaikuttavasti päähenkilö Raskolnikovin ajatuksia ennen murhaa, ja sen jälkeen. Rikosromaani on Dostojevskin kuuluisin teos ja maailmankirjallisuuden klassikko.

Romaani perustuu Pietariin 1800-luvun puolivälissä. Romaanissa päähenkilö Rodion Romanovits Raskolnikov ajautuu kaksoismurhaan taloudellisen ahdingon ja oman ihmisluokkateoriansa vuoksi. Hän pelkää murhan jälkeen jäävänsä kiinni ja se aiheuttaa hänelle fyysisiä ja henkisiä oireita. Raskolnikovin perhe ja ystävät yrittävät auttaa tätä, mutta he vain päätyvät pahentamaan tilannetta. Juoni on todella uskottava, sillä olosuhteet ovat realistiset ja asiat tapahtuvat perustelluista syistä.

Romaanin henkilöahmot ovat kiinnostavia heidän erillaisuuksiensa ja realistisuutensa vuoksi. Teosta lukiessa jaksoi keskittyä paremmin, kun kaikki henkilöt toivat oman mausteensa romaanin juoneen. Päähenkilö Raskolnikov on helposti samaistuttava henkilö, sillä hän kokee vastoinkäymisiä, eikä elä täydellistä elämää. Hänen tilanteensa on uskottava, sillä olosuhteet aiheuttavat ymmärrettävästi hänen tekonsa.

Raskolnikovilla on erinäisiä suhteita toisten henkilöiden kanssa. Hän haluaisi murhan jälkeen vain olla omassa rauhassa, ja tämän vuoksi usein vihastuu muille. Raskolnikov ei pidä useasta henkilöstä, kuten hänen siskoaan havittelevasta Svidrigailovista ja hänen syyllisyyttään epäilevästä Porfiri Petrovitsista. En itsekään pitänyt näistä henkilöahmoista, sillä heillä oli useita huonoja piirteitä. Samaistuin myös Raskolnikoviin romaanin aikana niin paljon, että ajatukseni ja mielipiteeni muista henkilöistä ja tapahtumista perustuivat usein hänen ajatuksiinsa. Tämän takia pidin Sofia Sonja Semjonovnasta, henkilöstä kenelle Raskolnikov ensimmäisen kerran tunnusti rikoksensa ja keneen tämä lopulta rakastui.

Romaanin tunnelma on miltei koko ajan vihamielinen, hämmentävä tai ahdistunut. Kirjan yhdessä käännekohtassa, joka on myös romaanin kohokohta, tunnelma muuttuu parempaan päin. Kohdassa Raskolnikov alkaa tajuta omat virheensä ja oman teoriansa ihmisluokista vialliseksi. Ymmärtämisen myötä ahdistus ja vihamielisyys loppuu, ja tilalle tulee onnellinen tunnelma, sillä samalla Raskolnikov alkaa ymmärtää rakkautensa Sonjaa kohtaan.

Teoksessa on todella paljon dialogia ja Raskolnikovin sisäistä monologia. Se teki mielestäni romaanista välillä pitkäveteyttä, sillä dialogin määrä, ainakin jos yksi henkilö puhuu pitkään, on todella pitkästyttävää. Raskolnikovin ajatuksia oli toisaalta mielenkiintoista seurata, sillä se toi jännitystä romaanin ja itse pystyi ymmärtämään häntä paremmin. Romaanissa oli myös paljon kuvailua, mikä teki tunnelmasta negatiivisen.

Rikoksessa ja rangaistuksessa on mielestäni useita teemoja. Tärkeimpiä niistä ovat luokkajako, syyllisyys ja katumus. Raskolnikovin teorian luokkajako näkee usein kirjassa, sillä hän kuvittelee kuuluvansa parempaan luokkaan, ja tämän takia olevansa oikeutettu murhaan. Muut ihmiset eivät hänen mielestään pysty ymmärtämään häntä, sillä he kuuluvat huonompaan, tavallisten ihmisten ryhmään. Romaanin kuluessa syyllisyys alkaa painaa Raskolnikovia, ja hän alkaa ymmärtämään virheet teoriassaan. Hän myös ymmärtää sen, että ei ollutkaan oikeutettu murhaan. Sonja auttaa Raskolnikovia ymmärtämään, että hän voi saada tekonsa anteeksi katumuksen kautta.

Pidin teoksesta todella paljon, sillä se oli erilainen kuin muut rikosromaanit, mitä olen lukenut. Erittäin hyvä asia romaanissa oli sen kyky herättää tunteita, mikä teki romaanista mielenkiintoisen ja jännittävän lukea. Lopulta antaisin romaanille neljä tähteä viidestä, sillä vaikka teos on todella vaikuttavasti tehty, siinä on muutamia pitkästyttäviä kohtia, minkä vuoksi romaaniin ei välillä meinannut jaksaa keskittyä.